

Dabas daudzveidība lauku sētā

Lai lauku sētās varētu dzīvot kupls augu, putnu, zvēru, kukaiņu un citu dzīvnieku pulks, ir svarīgi saimniekot ar izpratni par dabas vērtībām. Turklāt daudzi dabai draudzīgi darbi lauku sētā ir pavisam vienkārši paveicami. Latvijas Dabas fonds iesaka:

- Atstāj dārzu stūros neizplautas vietas, **lapu un zaru kaudzes**, kas ir svarīga dzīvesvieta ežiem, ciršļiem un daudziem citiem sīkiem dzīvniekiem.
- Veido **komposta kaudzes** – tās ir nozīmīgas ne tikai dārza mēslošanai, bet ir arī kā dažādu sīku dzīvnieku barošanās un dzīves vieta.
- Ļauj **bezdelīgām un mājas čurkstēm** ligzdot saimniecības ēku iekšpusē un pažobelēs, bet, ja putnubērnu mēsli ir pārāk traucējoši, novieto speciālas ligzdu pamatnītes kādā citā, putniem piemērotā vietā.
- Saudzē bēniņos, sienu spraugās dzīvojošus **sikspārņus**, bet, ja tie traucē vai tuvojas remonts, kas izpostīs sikspārņu dzīves vietu, nodrošini alternatīvu – izgatavo un uzstādi sikspārņu būri. Ja pagrabā ziemo sikspārņi, centies tos traucēt pēc iespējas mazāk.
- Atstāj dārzā **dobumainu ābeli**, kā arī saudzē citus vecos kokus pie mājām. Saglabā arī pa kādam **nokaltušam kokam** vai vismaz koka zaram – tā nodrošināsi dzīvesvietu kukaiņiem, kas, savukārt, kļūs par putnu barību.
- **Ceriņi, vilkābeles, pilādži, rožu krūmi un mežvīni** dārzā ne tikai to izdaiļos, bet arī nodrošinās barību caurceļojošiem un ziemojošiem putniem – meža strazdiem, zīdastēm, svilpjiem.
- Laikā, kad ir biezs sniegš, **nodrošini barību putniem**. Īpaši tā nepieciešama laukurbēm, kas netiek klāt nezāļu un augu sēklām. Tāpēc paber nomīdītos laukumiņos graudus, pelavas, sēklas.
- Izvieto dārzā **putnu būrus**.
- Nebaidies dārzā atstāt **nokaltušas puķes**, savukārt sētmalē kādu dadžu vai vībotņu ceru, jo ziemā ar to sēklām barosies putni.
- Lielajos kokos, it īpaši eglēs, piestiprini **pūču būri** vai ierīko **ligzdas pamatni stārķim**.
- Izveido **kukaiņu “viesnīcu”** un mājvietu vardēm! Bluķī izurbtos caurumos vai niedru saišķos labprāt dzīvo vientuļās bites un citi derīgi kukaiņi, uz sāniem noliktā māla puķu podiņā, kurā iebāzts sausas zāles kušķis var ieviesties kamenes, bet pat pavisam neliels dīķītis vecinās varžu un krupju klātbūtni.
- **Neveido mauriņu**, kur aug tikai viena veida zāle, bet gan sugām bagātu dabisko zālāju. Saglabā dabiskām pļavām, mežiem vai kāpām raksturīgu augāju, ja tāds jau ir pie mājas. Vismaz dažās vietās ļauj augiem noziedēt, lai veicinātu to sēklu izplatīšanos.
- Lauku sētas pagalmā un apkaimē **neizmanto sintētiskās agroķīmikālijas**.